

РЕКОМЕНДАЦІЇ

слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на тему: «Смарт інфраструктура для післявоєнного відновлення та розвитку громад та територій»

Півтора роки війни стали не тільки випробуванням на стійкість України, наших міст та громад, але й викликом щодо забезпечення більш безпечного і стійкого розвитку нашої країни у майбутньому.

Безпека та стійкість два ключових виміри, якими позначають свої очікування українці сьогодні. І разом з діями наших героїв на фронті, які жертвують своїм життям – стійкість і безпека залежать в багатьох аспектах від впровадження технологій та інновацій.

Інновації і технології є одним з ключових чинників нашої перемоги над ворогом. Як на полі бою, так і в тилу – в наших містах і громадах.

Для нас залишається значним викликом не тільки питання забезпечення фронту, нашої армії сучасним озброєнням та системами захисту наших міст та громад. Але й трансформація прямо тут і зараз технологічної бази та інфраструктури міст та громад.

Нам дуже важливо взяти на озброєння не тільки найкращі інноваційні рішення для вирішення нагальних питань безпеки та стійкості функціонування управління на місцях. Але й, що не менш важливо, пришвидшити процес цифровізації на локальному і регіональному рівнях.

Якщо до війни питання регіональної цифровізації, смарт сіті та впровадження використання інновацій в містах, громадах та регіонах було питанням вибору та пріоритетів, то війна чітко показала нам наскільки актуальним та важливим є цифровізація, розбудова цифрової інфраструктури та інновації для виживання, протидії ворогу, забезпечення нашої стійкості перед новими загрозами.

Не менш важливим є питання щодо післявоєнного відновлення та розвитку України, наших міст, громад та регіонів, яке неможливо уявити без всебічного впровадження розумних технологій, концепції смарт сіті та цифрових двійників, розумної інфраструктури.

Українські міста та громади повинні в процесі відновлення трансформувати інфраструктуру і управління на новому технологічному рівні, а також впроваджуючи моделі стійкого розвитку та довгострокового планування.

Для цього необхідно розробити цілісну політику розумних міст та громад, яка повинна базуватися як на власному досвіді цифровізації так і на стандартах і підходах ЄС, частиною якого прагне бути Україна вже в найближчі роки.

Відновлення інфраструктури в Україні після руйнувань, спричинених війною, є складним завданням, яке вимагає скоординованих зусиль різних зацікавлених сторін, як внутрішніх, так і міжнародних. Ось кілька ключових аспектів того, як можна підійти до процесу відновлення:

1. Оцінка та планування: Першим кроком є проведення комплексної оцінки пошкоджень інфраструктури, включаючи дороги, мости, будівлі, інженерні комунікації та мережі зв'язку. Ця оцінка допомагає зрозуміти масштаби пошкоджень та масштаби необхідної реконструкції. Згодом має бути

розроблений детальний та добре структурований план відновлення з урахуванням конкретних потреб та пріоритетів постраждалих регіонів.

2. Міжнародна допомога та підтримка: Враховуючи масштаби руйнувань, пошук міжнародної допомоги та підтримки має вирішальне значення. Співпраця з міжнародними організаціями, іноземними урядами та гуманітарними агенціями може забезпечити необхідні ресурси, досвід та фінансування зусиль з відбудови.

3. Державно-приватне партнерство (ДПП): Залучення до державно-приватного партнерства може бути ефективним способом прискорення процесу відновлення. Компанії приватного сектору можуть інвестувати в інфраструктурні проекти, залучаючи експертизу, інновації та ефективність.

4. Пріоритезація критичної інфраструктури: Визначення пріоритетів критичної інфраструктури, такої як заклади охорони здоров'я, школи, водопостачання та мережі розподілу електроенергії, має важливе значення для забезпечення швидкого задоволення основних потреб постраждалих громад.

5. Включення стійкості: Оскільки інфраструктура перебудовується, включення заходів стійкості та сталого розвитку може допомогти зменшити майбутні ризики та підвищити довгострокову життєздатність новозбудованих активів.

6. Участь місцевих громад: Залучення місцевих громад до процесів планування та прийняття рішень гарантує, що зусилля з відновлення задовольняють їхні конкретні потреби та прагнення. Це також сприяє почуттю причетності та співпраці між мешканцями.

7. Працевлаштування та розвиток навичок: Процес реконструкції також може слугувати можливістю для створення робочих місць та програм розвитку навичок, розширення можливостей місцевих громад та сприяння економічному відновленню.

8. Прозоре врядування та підзвітність: Забезпечення прозорого управління та підзвітності при розподілі ресурсів та реалізації проектів має вирішальне значення для запобігання корупції та забезпечення ефективного використання коштів.

9. Інновації та технології: Використання інноваційних технологій може впорядкувати процес реконструкції, підвищити ефективність та покращити якість інфраструктури.

10. Довгострокове планування: Зусилля з відновлення слід розглядати з довгостроковою перспективою, виходячи за рамки негайної реконструкції для забезпечення сталого розвитку та процвітання постраждалих регіонів.

Відновлення інфраструктури після війни є серйозним викликом, але зі стратегічним та спільним підходом Україна може відбудувати та створити більш стійке та процвітаюче майбутнє для своїх громадян. Це вимагає відданості, координації та підтримки всіх зацікавлених сторін.

Під час слухань у Комітеті представниками Європейської Комісії Мігелем Альваресом Родрігесом та Мартіном Бейлі був представлений новий проект «Європейська цифрова інфраструктура», який займається діджитальними цифровими програмами для країн-членів Європейського Союзу.

Обговоривши питання «Смарт інфраструктура для післявоєнного відновлення та розвитку громад та територій», учасники слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань цифрової трансформації **рекомендують:**

1. Кабінету Міністрів України та відповідним центральним органам виконавчої влади:

1.1. Внести зміни до Закону України «Про публічні закупівлі»:

- у п. 28 ч. 1 ст. 1 збільшити граничний поріг для проведення спрощеної процедури з 50 тис. грн. на 100 тис. грн;
- оптимізувати процедуру публічних закупівель інноваційних продуктів, в тому числі для потреб територіальних громад.

1.2. Внести зміни до Закону України «Про національну програму інформатизації»:

- запровадити відбір завдань (проектів) на конкурсних засадах для органів місцевого самоврядування;
- статтю 3 доповнити новим пунктом 10 такого змісту: «забезпечення впровадження та розвитку концепцій розумного міста на основі широкого використання органами місцевого самоврядування інформаційно-комунікаційних технологій, національних інформаційних електронних ресурсів та цифрових операційних платформ»;
- статтю 12 доповнити новою частиною 4, якою визначити умови виконання регіональних програм інформатизації в межах впровадження концепцій розумного міста, закріпити базові вимоги до цифрових операційних платформ як складової Національної програми інформатизації.

1.3. Внести зміни до Закону України «Про державно-приватне партнерство» в частині розвитку смарт-інфраструктури та подолання наслідків воєнних дій.

1.4. Внести зміни до Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»:

- у статті 4 розширити коло об'єктів забезпечення кібербезпеки, шляхом віднесення до них цифрової інформаційної інфраструктури населених пунктів, які впроваджують концепцію розумного міста.

1.5. Розглянути можливість розробки та забезпечення функціонування єдиної цифрової платформи, на якій будуть базуватися інфраструктурні рішення "Smart City", та яку уніфіковано могли б використовуватися територіальні громади.

1.6. Оновити Державну стратегію регіонального розвитку до 2027 року, регіональні стратегії розвитку та стратегії розвитку територіальних громад, а також плани заходів з їх реалізації відповідно до нових загроз та викликів, що постали перед країною зараз.

2. Міністерству цифрової трансформації України:

2.1. Використати Tollbox Digital Twins ЄС для просування цифровізації міст та громад на основі принципів інтероперабельності та європейських стандартів.

3. Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації:

3.1. Забезпечити контроль за виконанням цих Рекомендацій слухань у Комітеті.

3.2. Створити спільно з Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України робочу групу для аналізу стандартів Smart City, які застосовуються Європейським Союзом та вжити заходів для впровадження цих стандартів в чинне законодавство України.